

**Projev Radka Vondráčka,
předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
27. ledna 2021**

Opět se zde setkáváme, abychom uctili památku obětí holocaustu. Svět je o rok starší. Ale bohužel není moudřejší. Není lepší. Není lidštější.

Od šoa jsme o rok dále. Ale stále na nás leží jeho stín. I v roce 2020 se evropští Židé bohužel museli děsit nárůstu antisemitismu.

Ke známé triádě zla, kterou tvoří ultralevice, ultrapravice a islámští radikálové, se přidaly konspirační teorie v souvislosti s epidemií COVID-19. Už zase se mluví o světovém židovském spiknutí.

Sociální sítě plní nenávist členové antisemitských skupin následně páchají skutečné teroristické útoky.

Proč se toto vše děje? Kde máme hledat počátek spirály zloby, nenávisti a násilí? A jak ji máme zastavit?

Vypůjčím si příběh z Tóry. Příběh o boji s Amálekem. Jde o symbolický zápas, který se v lidských dějinách opakuje znovu a znovu. Zápas mezi svobodou a otroctvím, mezi mesiášstvím a pohanstvím, mezi dobrem a zlem.

Amálek jako všichni diktátoři a nepřátelé svobody dobře vycítil, že písně, které zpívá ten malý národ, jenž Mojžíš vyvedl z egyptského otroctví, jsou pro něj hrozbou.

Že všude, kde zazní, je s jeho tyranskou vládou konec. Proto okamžitě zaútočil. Bez varování, zákeřně, ze zadu. Vždyť všichni nenávistníci jsou zbabělí. Útočí na bezbranné, na cizince, na ženy a děti, na nemocné.

Stejný instinkt jako Amálek měl Adolf Hitler. V knize Mein Kampf zlobně zvolal, že svědomí je židovský vynález. A vši mocí se snažil toto svědomí umlčet. Umlčet jednou pro vždy.

Najít "konečné řešení" a definitivně umlčet písně o svobodě. Pořád jsou na světě lidé jako Amálek a Hitler. Tyrani a nenávistníci, kteří mají strach z lidské svobody, strach z lidského svědomí.

Co následovalo, když se Mein Kampf začal realizovat v praxi, je strašlivou tragédií židovského národa, která musí být stále připomínána a nesmí být nikdy zapomenuta. Ani relativizována. Ti, kteří sami sebe připodobňují k Židům za holocaustu, aby tak dodali své politické agendě zdání naléhavosti a osudovosti, zaslouží tvrdé odsouzení a nejhlubší opovržení.

Znevažují památku šesti milionů zavražděných.

Zneužívají je. Vysmívají se jim. A pokud sami přímo nešíří zlo, přinejmenším mu tímto umetají cestu.

Holocaust byl jen jeden a takto má být také vykládán a nikdo nemá právo si ho uzurpovat. Na druhé straně má tato konkrétní tragédie hluboký obecný význam.

Hitler je mrtvý, ale Amálek je stále s námi. Zlo, které se snaží umlčet lidské svědomí, pořád žije. A my s ním musíme znovu a znovu zápasit. Židé v onom příběhu nereprezentují "jen" jeden **národ**, ale **nárok**, který se týká celé lidské rodiny.

Nárok na svobodu, na svědomí, na lidství. Vyvolenost není dána primárně rodem, ale naším konáním.

Každý z nás má na výběr, zda se zachová mesiášsky, nebo pohansky. Zda bude Izraelem, nebo Amálekem. Zda bude spravedlivým mezi národy, nebo antisemitou.

Zda bude slabé chránit, nebo na ně útočit. Pevně věřím a doufám, že šoa se nebude v žádné podobě opakovat. Že tak velké zlo už nikdy nepovstane. Ale aby se tak nestalo, musíme vést každodenní boje s menšími zly. Tak, jak to řekl Jan Palach: "Člověk musí bojovat proti tomu zlu, na které právě stačí".

Židovská obec je vždy mezi prvními, kdo se ozve, když se komukoli děje příkoří. Když se se šíří nenávist a předsudky. Když je kdokoli pronásledován pro svou národnost, víru či smýšlení.

Díky za to!

Holocaust zůstává trvalým mementem. Mezi zákony, které dal Hospodin Mojžíšovi, je i závazek důsledně bojovat proti zlu: "Musíš vyhladit Amálekovu památku pod nebem. Nezapomeň!"

Ano, jako lidské bytosti jsme zavázáni nedovolit tomu zlému v nás, aby vítězilo. Nikdy a nikde.

NEZAPOMENEME!